

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště č. 11

Jihlava

okresní pracoviště Žďár nad Sázavou

Inspekční zpráva

**Základní škola Nové Město na Moravě, Vratislavovo náměstí 124
okres Žďár nad Sázavou**

Vratislavovo náměstí/124, 592 31 Nové Město na Moravě

Identifikátor ředitelství:

600 130 185

IZO:

102 943 087

Zřizovatel:

Město Nové Město na Moravě

Vratislavovo náměstí /103, 592 31 Nové Město na Moravě

Školský úřad:

ŠÚ Žďár nad Sázavou

Dolní 1, 591 01 Žďár nad Sázavou

Čj.	115 356/98-11048
Signatura	kk5cs101

OBSAH

1. ÚVOD	3
1.1 Předmět inspekce	3
1.2 Termín inspekce	3
1.3 Složení inspekčního týmu	3
1.4 Ředitel školy	3
1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá	3
VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY	4
2.1 Výchovně vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty	4
2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu školy	4
2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků	5
3 ŘÍZENÍ ŠKOLY	6
3.1 Koncepční záměry školy, plánování výchovně vzdělávací činnosti	6
3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů	6
3.3 Odborné a pedagogické řízení	6
3.3.1 Organizační struktura školy	6
3.3.2 Personální struktura školy	7
3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků	7
3.4 Kontrolní systém školy, kontrola a hodnocení	7
3.5 Informační systém školy - vnitřní a vnější	8
3.6 Vedení povinné dokumentace	8
3.7 Výroční zpráva	8
3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům	9
4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI	10
4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků	10
4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školy	10
4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování	11
4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení	13
4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků	14
4.6 Hodnocení výchovného poradenství	14
4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy	15
4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy	15
5 ZÁVĚR	16
5.1 Závěry inspekce	16
5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školy	16
5.3 Datum vyhotovení zprávy a podpisy členů inspekčního týmu	17
5.4 Datum a podpis ředitele kontrolované školy stvrzující převzetí zprávy	17
5.5 Další adresáti zprávy	17
5.6 Připomínky ředitele školy	17

ÚVOD

1.1 Předmět inspekce

Komplexní posouzení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Termín inspekce

Komplexní inspekce proběhla ve dnech 1. - 4. prosince 1998.

1.3 Složení inspekčního týmu

Vedoucí týmu: Jiří Novotný

Členové týmu: Mgr. Jaroslav Hutař,
Mgr. Vladimír Janeček,
Mgr. Jaromíra Karbašová,
Mgr. Alena Slavíková.

1.4 Ředitel školy

Mgr. Otto Ondráček.

1.5 Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá

Při inspekční a kontrolní činnosti vycházel inspekční tým ze studia a kontroly následujících materiálů a dokladů:

- povinná dokumentace školy dle § 38a odst. 1 zákona č. 258/1996 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol,
- podkladová inspekční dokumentace zpracovaná ředitelem školy,
- organizace školy na školní rok 1998 - 1999,
- hlavní cíle, koncepce a profilace školy,
- výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1997/98,
- rozpočet školy na rok 1998 a jeho čerpání k 31. říjnu 1998,
- učební plány a učební osnovy, tematické plány učiva jednotlivých vyučujících,
- dokumentace školní družiny,
- plán práce výchovných poradců školy,
- individuální vzdělávací programy žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- čtvrtletní práce z českého jazyka a matematiky,
- dotazníky pro rodiče,
- rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 5. března 1996, č.j. 14/96/ZŠ-00.

V průběhu inspekce byly zákonným zástupcům žáků z pěti náhodně vybraných tříd zadány anonymní dotazníky s cílem získání informací o názorech na úroveň výchovně vzdělávacího procesu a vztahu školy k žákům. Text dotazníku a výsledky anonymního šetření jsou přílohou této inspekční zprávy.

VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLY

2.1 Výchovně vzdělávací program, učební plány a učební osnovy, případně jiné schválené učební dokumenty

Ve škole se vyučuje podle schválených učebních dokumentů, které zahrnují učební plány a učební osnovy. Pro jednotlivé ročníky jsou používány tyto vzdělávací programy:

- 1. -7. ročník vzdělávací program Základní škola čj. 16847/96-2,
- 8. - 9. ročník učební plán čj. 18730/91-20 ve znění pozdějších úprav,
- 6. - 9. ročník (v každém ročníku jedna třída) vzdělávací program Základní škola se specializací v oboru výpočetní techniky čj. 150490/94-20/P-1106, schválený MŠMT ČR dne 2. května 1994.

2.2 Další informace o výchovně vzdělávacím programu školy

Pro žáky sedmých až devátých tříd nabízí škola nadstandardní výběr volitelných předmětů, pro všechny žáky školy možnost volby nepovinných předmětů a zájmových kroužků.

Volitelné předměty:

7. ročník - praktika z výpočetní techniky, praktika z přírodopisu, zeměpisná praktika, užité výtvarné činnosti, sportovní výchova, vedení domácnosti a příprava pokrmů,

8. ročník - praktika z výpočetní techniky, zeměpisná praktika, ruční práce a šití, sportovní výchova,

9. ročník - praktika z výpočetní techniky, zeměpisná praktika, technická praktika, kultura bydlení a odívání, užité výtvarné činnosti.

Nepovinné předměty:

- náboženství,
- cvičení z výpočetní techniky,
- informatika.

Zájmové kroužky:

- meteorologický,
- pěvecký,
- historický,
- psaní na počítači,
- dyslektický (2 kroužky).

Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je organizována v rámci výchovného poradenství prostřednictvím třídních učitelů a jednotlivých vyučujících. Pro tyto žáky jsou zpracovány individuální výchovně vzdělávací plány, většina z nich navštěvuje dyslektické kroužky.

Škola nabízí individuální volbu vzdělávacích aktivit, organizuje péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

2.3 Přehled o počtu ročníků, tříd a žáků

Ročník	Počet tříd v ročníku	Celkem žáků v ročníku	Z toho dívek	Počet integrovaných žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
1.	2	52	22	0
2.	3	75	39	1
3.	2	48	22	2
4.	2	52	25	7
5.	3	91	45	4
6.	4	95	52	4
7.	4	120	51	8
8.	4	88	38	0
9.	4	101	44	5
Celkem	28	722	338	31

3 ŘÍZENÍ ŠKOLY

3.1 Koncepční záměry školy, plánování výchovně vzdělávací činnosti

Koncepce školy byla přijata pedagogickým sborem, rodiči i zřizovatelem. Dlouhodobé cíle rozvoje školy nejsou strategicky zpracované do základních oblastí a založené na analýze současného stavu. Obsahují i obecné úkoly, které vyplývají z daných školských předpisů. V koncepčních záměrech nejsou uvedeny prostředky, kterými chce škola vytčených cílů dosáhnout.

Oblast střednědobého a krátkodobého plánování (s výjimkou plánu školní družiny) je zpracována velmi dobře. Celoroční plán práce školy obsahuje konkrétní úkoly, organizační pokyny, provozní funkce učitelů a plán kontrolní a hospodářské činnosti. Všechny úkoly jsou termínovány, stanovují osobní odpovědnost, plnění je vedením školy sledováno. Zpracovány jsou plány předmětových komisí, metodického sdružení a tematické plány jednotlivých předmětů. Střednědobé a krátkodobé plánování školy je funkční, s jasnými úkoly, záměry a cíli.

Organizování pedagogických rad a pracovních porad je odpovídající z hlediska četnosti, věcnosti i obsahu.

Vedení školy má jasně zpracované cíle zvláště v oblasti střednědobého a krátkodobého plánování, koncepční záměr není zcela zřejmý. Koncepční záměry školy a plánování hodnotí ČŠI jako průměrné.

3.2 Plnění učebních plánů a učebních osnov, případně jiných schválených učebních dokumentů

Zvolené učební plány jsou školou plněny, rozvolnění učiva v osmém a devátém ročníku je respektováno.

Ve škole se vyučuje podle platných osnov stanovených MŠMT ČR pro jednotlivé vzdělávací programy. Všichni vyučující mají zpracováno celoroční rozvržení učiva, ve většině je sestaveno v souladu s osnovami. V 8. a 9. ročníku jsou v předmětu matematika zařazena v tematických plánech a vyučována témata nad rámec doporučených osnov. Podle zápisů v třídních knihách a na základě hospitační činnosti lze konstatovat, že rozvržení učiva je dodržováno.

Výuka všech předmětů probíhá podle tematických a časových plánů. ČŠI hodnotí plnění učebních plánů a osnov jako spíše nadprůměrné.

3.3 Odborné a pedagogické řízení

3.3.1 Organizační struktura školy

Organizace výchovy a vzdělávání i provozu školy má promyšlenou strukturu, jasně stanovená pravidla a umožňuje efektivní řízení školy. Vedení školy tvoří ředitel a dva zástupci s adresně určenými kompetencemi. Poradními a metodickými orgány ředitele jsou vedoucí předmětových komisí, metodického sdružení a vedoucí správních zaměstnanců. Administrativní pracovnice a správní zaměstnanci se aktivně podílejí na činnosti školy v rámci určených kompetencí.

Organizační strukturu školy hodnotí ČŠI jako spíše nadprůměrnou.

3.3.2 Personální struktura školy

Pedagogičtí pracovníci	Pedagogická a odborná způsobilost							
	úplná		jen odborná		jen pedagogická		nevyhovující	
	interní	externí	interní	externí	interní	externí	interní	externí
Učitelé	36	-	-	-	-	-	1	-
Vychovatelé	2	-	-	-	-	-	1	-
Celkem	38	-	-	-	-	-	2	-

Personální podmínky jsou velmi dobré. Pedagogický sbor je stabilizovaný, výhodou je věková vyváženost (více než polovina sboru je mladší 45 let). Dvě vyučující si doplňují kvalifikaci, ostatní učitelé a vychovatelky splňují podmínky vyhlášky MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků. Podle požadavků stanovených výše uvedenou vyhláškou je vyučováno 81% z celkového počtu 395 týdně vyučovaných hodin. Méně příznivá je situace jen ve výuce německého jazyka, tělesné a hudební výchovy.

Pět správních zaměstnanců a administrativní pracovnice spoluvytvářejí dobré podmínky pro práci pedagogů a žáků.

V pedagogickém sboru je vysoký podíl odborně a pedagogicky způsobilých učitelů. Personální struktura školy je na nadprůměrné úrovni.

3.3.3 Péče o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků

Péče o další vzdělávání pedagogických pracovníků je zakotvena v koncepci dlouhodobého rozvoje. Škola čerpá v plné míře prostředky určené ze státního rozpočtu na další vzdělávání učitelů. Podporuje odborný růst pedagogů - zvyšování a doplňování kvalifikace i účast na vzdělávacích aktivitách pořádaných IMC Žďár nad Sázavou. Vede pedagogy k uplatňování samostudia a umožňuje jim studium moderních odborných publikací i časopisů z fondu učitelské knihovny. Začínajícím pedagogům poskytují metodickou pomoc zkušení vyučující, určení vedením školy. Dálkově studujícím učitelům jsou vytvářeny dobré podmínky pro dokončení studia.

Výrazná je angažovanost pedagogů v okresních metodických zařízeních a podíl několika vyučujících na tvorbě učebnic výpočetní techniky.

Péči o další vzdělávání a odborný růst pedagogických pracovníků hodnotí ČŠI jako spíše nadprůměrnou.

3.4 Kontrolní systém školy, kontrola a hodnocení

Funkčně zpracovaný systém kontroly je součástí centrálního pracovního plánu školy pro školní rok 1998/99. Obsahuje kritéria hodnocení zaměstnanců pro přiznání výše osobního ohodnocení. S kritérii byli pracovníci seznámeni a vedení školy tato ustanovení respektuje. Jasně stanovená pravidla kontroly a hodnocení vycházejí z kompetencí jednotlivých pracovníků. Vedení školy má zpracovány četné hodnotící nástroje, které zajišťují dostatečnou zpětnou vazbu. Výsledky kontrol jsou analyzovány a závěry slouží k účinným opatřením. Zápisy z pracovních porad a týdenní orientační plány dokladují sledování a vyhodnocování úkolů.

Hodnocení žáků má motivující funkci, pravidla byla stanovena v předmětových komisích a metodickém sdružení. Žáci byli s kritérii hodnocení v jednotlivých předmětech seznámeni. Ke zjišťování studijních výsledků užívá škola další zpětnovazební evaluační

nástroje např. ročníkové čtvrtletní práce, výsledky žáků v interních projektech s technickým, přírodovědným a historickým zaměřením. V minulých letech byla škola zapojena do projektu KALIBRO.

Vedení školy má vytvořeny funkční a operativní kontrolní mechanismy s cíleným zaměřením na výchovně vzdělávací činnost školy. Kontrolní a hodnotící systém školy je na nadprůměrné úrovni.

3.5 Informační systém školy - vnitřní a vnější

Ve vnitřním informačním systému jsou kombinovány operativní formy předávání informací se zařazováním důležitých problémů a úkolů na jednání pedagogických rad a provozních porad. Pravidelně jsou ve vedení školy zpracovávány týdenní plány, které vymezují aktuální úkoly, termíny jejich plnění a zodpovědnost jednotlivých pracovníků.

Žákům jsou informace předávány prostřednictvím třídních učitelů, školního rozhlasu a nástěnek. Informace týkající se profesní orientace žáků jsou přenášeny výchovnou poradkyní.

Důležité informace jsou rodičům žáků poskytovány prostřednictvím deníčků a žákovských knížek. Pro rodiče specializovaných tříd je vydáván informační bulletin. Ve škole je ustanoveno Sdružení rodičů. Škola podle přání rodičů organizuje třídní rodičovské schůzky, konzultační dny a Den otevřených dveří.

O zaměření činnosti a výsledcích školy je veřejnost informována prostřednictvím vývěsní skříňky ve městě. K seznámení veřejnosti s úspěchy školy přispívají veřejná vystoupení žáků a především školní akademie, kterou škola pořádá každým druhým rokem. Informace o škole jsou též zveřejňovány v regionálním tisku. Vnitřní informační systém je účinně propracován, existuje zpětná vazba, informace pro rodiče jsou pravidelně a včas zajištěny.

Česká školní inspekce hodnotí informační systém školy jako nadprůměrný.

3.6 Vedení povinné dokumentace

Škola vede dokumentaci, která je určena § 38a odst. 1 zákona č. 258/1996 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol, na předepsaných tiskopisech, úplně, přehledně a správně.

Vedení povinné dokumentace je nadprůměrné.

3.7 Výroční zpráva

Výroční zpráva za školní rok 1997-1998 je zpracována v souladu s § 17e odst. 2, 3 a 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., v platném znění. S pracovníky školy byla projednána a v daném termínu předložena Školskému úřadu Žďár nad Sázavou a Městskému úřadu Nové Město na Moravě.

Z hlediska obsahu a formy je výroční zpráva zpracována velmi dobře, obsah je v souladu se zjištěnými skutečnostmi. Analytická úroveň je významná pro další činnost školy.

Česká školní inspekce hodnotí výroční zprávu jako nadprůměrnou.

3.8 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Rozpočet školy na rok 1998, přidělený Školským úřadem Žďár nad Sázavou, umožňuje realizovat zvolený vzdělávací program školy. Finanční prostředky přidělené zřizovatelem zabezpečují provoz a běžnou údržbu školy.

Čerpání rozpočtu je pravidelně sledováno vedením školy, školským úřadem i zřizovatelem. Kontrola hospodaření nebyla v posledních letech provedena.

Prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu jsou využívány účelně a efektivně.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně a jejich využívání hodnotí ČŠI jako spíše nadprůměrné.

4 PODMÍNKY, PRŮBĚH A VÝSLEDKY VÝCHOVNĚ VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

4.1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Plánovaná kapacita školy je překročena o 56 žáků. Tato skutečnost je důvodem pro umístění některých tříd v jiných objektech i pro vysoké počty žáků v některých třídách. Vyučování probíhá ve dvou dosti vzdálených budovách, další třída je umístěna v budově gymnázia, dvě oddělení školní družiny jsou v prostorách městského tělovýchovného střediska. Pro výuku tělesné výchovy využívá škola kromě vlastní tělocvičny také tři další tělocvičny jiných subjektů a atletické hřiště místní tělovýchovné jednoty.

Ve škole je celkem 28 kmenových učeben (z toho šest v budově prvního stupně), některé z nich jsou zároveň odbornými učebnami. Samostatnými odbornými učebnami jsou: učebna chemie, jazyková učebna, učebna výpočetní techniky, školní dílna, cvičná kuchyňka a kreslárna, která je využívána jako víceúčelová učebna. V kmenových třídách je druhá jazyková učebna, učebny přírodopisu a fyziky. Hlavní budova školy je dobře udržovaná, má nově opravenou fasádu, v jejím přízemí je umístěna knihovna (mediotéka), v současné době se v knihovně připravuje otevření druhé učebny výpočetní techniky.

Třídy i odborné učebny jsou účelně zařízeny, jejich velikost umožňuje ve většině případů realizovat zvolený vzdělávací program. V pěti třídách je vysoký počet žáků (více než 30), tyto třídy jsou však umístěny v prostorných učebnách. Nedostatečné prostory má škola pro kabinety, sklady materiálu, pomůcek a učebnic.

Fond učebnic a učebních textů je aktualizovaný, doplňovaný podle finančních možností školy, odpovídá vzdělávacímu programu.

Pro výuku má škola dostatečné množství pomůcek včetně funkční didaktické techniky. V souvislosti se zaměřením školy je na dobré úrovni vybavení výpočetní technikou, která se v současné době dále doplňuje. Učebna výpočetní techniky je vybavena moderními počítači, které jsou využívány nejen pro výuku, ale i v době mimo vyučování jak žáky, tak pedagogy školy. Moderní výpočetní technikou disponuje také vedení a administrativní úsek školy.

Ve škole jsou rozvedeny dva televizní okruhy, videotéka školy je bohatě vybavena programy pro různé předměty. Na dobré úrovni je též vybavení jazykových učeben moderními pomůckami, při vyučování plně využívanými.

Prostorové podmínky školy jsou, vzhledem k vysokému počtu žáků v některých třídách a výuce v několika objektech, hodnoceny ČŠI jako průměrné. Vybavení školy pomůckami, didaktickou a výpočetní technikou má nadprůměrnou úroveň.

4.2 Hodnocení psychohygienických podmínek školy

Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek je stanoven a dodržován. Je sestaven s ohledem na dojíždějící žáky, mezi sedmou a osmou vyučovací hodinou je přestávka zkrácena na pět minut, což je porušení § 9 odst. 2 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole, v platném znění.

Učebny mají vyhovující světelné a tepelné podmínky. Pracovní místa žáků jsou vybavena v souladu s antropometrickými požadavky. Sociální zařízení pro žáky je nově opravené, odpovídá počtu žáků. Estetické řešení prostor školy a čistota jsou na dobré úrovni.

V hlavní budově chybí relaxační prostory, relaxaci žáků v průběhu vyučování byla, podle poznatků z hospitací, věnována nižší pozornost.

Škola nezajišťuje pitný režim, část žáků si přináší pití z domova.

Česká školní inspekce hodnotí podmínky školy v oblasti skladby rozvrhu, vybavenosti pracovních míst, estetické úrovně prostorů a respektování psychohygienických potřeb žáků a pedagogů jako průměrné.

4.3 Hodnocení školy z hlediska kvality vyučování

V průběhu komplexní inspekce bylo uskutečněno celkem 67 hospitací, navštíveni byli všichni přítomní učitelé školy. Celkově byla vynikající - příkladná práce pozorována v 1 hodině, nadprůměrné výsledky s převažujícími, nebo vysoko převažujícími pozitivy ve 43 hodinách, průměrné výsledky sledovány v 17 hodinách. Ve 4 hodinách byla citelná slabá místa.

Český jazyk

V hodinách českého jazyka získávali žáci znalosti a dovednosti v žádaném obsahu, rozsahu i tempu. Vyučovací jednotky měly jasně stanovené cíle. Vyučovací metody byly přiměřené věku žáků. V 70% vyučovacích hodin převládaly moderní efektivní metody a formy práce. Zřejmý byl diferencovaný přístup vyučujících zvláště na prvním stupni ZŠ. Bylo využito aktivního vyučování s přihlédnutím k rozvoji osobnosti žáka. Interakční vztahy mezi učiteli a žáky podporovaly pozitivní motivaci. Při výuce nebylo vždy v plné míře využito zpětnovazebních mechanismů.

Ve většině vyučovacích jednotek používali učitelé názorné pomůcky a různé zdroje učebních informací. Didaktická technika nebyla využita.

Český jazyk je vyučován odborně a ve většině sledovaných hodin efektivně. ČŠI hodnotí kvalitu vyučování českého jazyka jako spíše nadprůměrnou.

Cizí jazyky

Hospitace byly uskutečněny ve třech hodinách anglického a ve dvou hodinách německého jazyka. Výuka probíhala se zaměřením na získání co nejbohatší slovní zásoby a uplatnění jazyka v aktivním vyjadřování.

Všechny hospitované hodiny měly jasně stanovené cíle, obsah byl přiměřený věku a schopnostem žáků. Žáci byli pro výuku získání zajímavou motivací, vyučování bylo důsledně vedeno v cizím jazyce. Učitelé používali netradičních metod a forem výuky. Vhodně byla zařazována samostatná a skupinová práce žáků, práce s chybou, s učebnicí, s obrazovým materiálem. Ve sledovaných hodinách byly též zařazeny hrové prvky, relaxační chvilky, některé části učiva byly procvičovány písněmi, křížovkou a pod. Byla zaznamenána diferencovaná práce s žáky.

Použité pomůcky odpovídaly tématům výuky, vhodně bylo využíváno audiovizuální techniky. Žáci byli aktivní, vykazovali dobré znalosti, ve sledovaných hodinách panovala příjemná pracovní atmosféra.

Česká školní inspekce hodnotí úroveň výuky cizích jazyků jako spíše nadprůměrnou.

Matematika, výpočetní technika

Vyučování matematiky bylo takřka úplně organizováno jako frontálně řízené činnosti s tradiční stavbou vyučovací hodiny. Základní metodou je výklad, řízený rozhovor a frontálně zadávaná a prováděná samostatná práce. Pro splnění vyučovacích cílů bylo jen v malé míře

využíváno motivace a zapojení žáků do výuky. V používaných metodách výuky matematiky byl pozorován výrazný rozdíl mezi hodinami na prvním a druhém stupni. Na prvním stupni je využíváno pestřejších forem výuky, vysoké je využití názoru a snaha o zapojení žáků. Diferencovaně zadávané úkoly pro samostatnou práci byly na obou stupních zařazovány jen výjimečně.

V malé míře bylo využíváno zpětné vazby s okamžitým dopadem na další průběh vyučovací hodiny. Všeobecně nízkou efektivitu měly utvrzovací a hodnotící části vyučovacích hodin. V důsledku nesplněných cílů se objevil i jejich přesun do samostatné domácí přípravy žáků. Učebnice a jiné pomůcky byly využívány na průměrné úrovni. Didaktická technika ve sledovaných hodinách nebyla využita. Učiteli jsou pečlivě sledovány práce žáků na prvním stupni, na druhém zpravidla jen výsledky domácích úkolů.

Vyučovací hodiny výpočetní techniky měly vždy jasně stanovené cíle a obsah. Činnosti byly cílevědomé, vyučujícími vedené na vysoké odborné úrovni, zaměřené na zvládnutí praktického ovládnutí počítače i základů programování. Účelně bylo využíváno špičkového vybavení učebny výpočetní techniky.

Kvalitu vyučování v matematice hodnotí ČŠI jako průměrnou, kvalitu vyučování ve výpočetní technice jako nadprůměrnou.

Přírodovědné předměty (přírodověda, přírodopis, fyzika, chemie)

Rozsah, tempo výuky i náročnost učiva byly přiměřené věku a schopnostem žáků. V části sledovaných vyučovacích hodin byly stanoveny výchovně vzdělávací cíle s důrazem na kognitivní výsledky, méně již na schopnost aplikace učiva, tvořivost a sebehodnocení žáků. Organizace většiny hodin vycházela z klasických forem a metod výuky. Byly použity standardní, převážně frontální metody řízeného rozhovoru při opakování, výkladu i shrnutí učiva. Vyučující kladli důraz na praktické využití získaných poznatků, patrná byla snaha o rozvoj logického myšlení žáků pomocí demonstračních pokusů a laboratorních cvičení.

Využití názorných pomůcek bylo spíše ojedinělé, didaktická technika nebyla využita vůbec. Přes uvedená omezení je dosahováno dobrých výsledků, které jsou podporovány i velmi dobrými vzájemnými vztahy mezi vyučujícími a žáky.

Odbornost výuky přírodovědných předmětů je ve škole zajištěna na dobré úrovni. Kvalitu a efektivitu části vyučovacích hodin ovlivnily použité metody a malé využití názorných pomůcek. ČŠI hodnotí kvalitu vyučování přírodovědným předmětům jako spíše nadprůměrnou.

Dějepis, zeměpis, občanská výchova

Ve všech zhlédnutých vyučovacích hodinách dějepisu a zeměpisu byly jasně stanovené cíle, které také byly splněny.

Program a skladba vyučovacích hodin byly vyučujícími promyšleně připraveny. Tři hodiny byly vysoce efektivní, byly v nich použity ukázky z odborné literatury. Ve dvou hodinách byla použita moderní didaktická technika.

Žáci byli v převážné míře aktivní (zvláště při dějepisu v šesté třídě), jevíli o vyučovací předmět zájem a prokazovali dobré vědomosti a dovednosti. V hodinách převládala pracovní atmosféra založená na vzájemném dialogu učitel - žák.

Ve sledovaných hodinách občanské výchovy odpovídala skladba učiva osnovám. Cíle vyučovacích jednotek byly velmi vhodně situovány i do oblasti primární prevence ochrany žákovy osobnosti a rozvíjely základní kompetence občanské vybavenosti žáka. Učivo odpovídalo věku s přihlédnutím k individuálním schopnostem. Byla podporována tvořivost

žáků a sebehodnocení. Vyučující kladli důraz na praktickou aplikaci a problémové učení. Ve vyučovacích hodinách byla využita didaktická technika a názorné pomůcky.

Vztah vyučujících a žáků byl založen na vzájemné důvěře a velmi vhodně podporoval aktivitu žáků a stanovené cíle vyučovacích hodin. Vyučování občanské výchovy bylo vedeno zkušenými a kreativními vyučujícími za použití moderních metod aktivního učení.

ČŠI hodnotí školu z hlediska kvality výuky občanské výchovy jako nadprůměrnou, hodiny dějepisu a zeměpisu měly spíše nadprůměrnou úroveň.

Skupina estetickovýchovných předmětů - hudební výchova, praktické činnosti, výtvarná výchova, rodinná výchova

Cíle všech sledovaných vyučovacích hodin byly stanoveny v souladu se specifickými cíli těchto předmětů na probouzení a rozvíjení estetického citění žáků, osvojování forem a technik hudebního, výtvarného a tvořivého projevu žáků.

Organizace téměř všech sledovaných hodin byla založena na maximálním zapojení žáků do vyučovacího procesu. Výuka probíhala v příznivé atmosféře, založené na vzájemném dialogu mezi učitelem a žáky. Většina zhlédnutých hodin byla vhodně motivována, v průběhu hodiny byli žáci hodnoceni pochvalou i známkou. Ve většině hodin bylo patrné sebehodnocení žáků.

Téměř ve všech hospitovaných hodinách bylo využíváno různých pomůcek, podporujících zájem žáků o učení a usnadňujících učení.

Úkoly zadané žákům odpovídaly rozsahem i obtížností jejich schopnostem. Žáci většinou projevovali o učení zájem, pracovali s radostí a chutí. Ve všech sledovaných hodinách byly stanovené cíle splněny.

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu vyučování v těchto předmětech jako spíše nadprůměrnou.

Tělesná výchova.

V hospitovaných hodinách probíhala výuka v pracovní atmosféře, vyznačující se dobrým vzájemným vztahem mezi vyučujícími a žáky. Pedagogové byli na vyučování připraveni, metodické postupy při nácviku činností zvládli dobře. Při výuce byly jen omezeně využity efektivní metody a formy práce, nebylo vždy postupováno diferencovaně, žáci měli menší prostor pro uplatnění své aktivity a iniciativy. Úroveň praktických dovedností a návyků lze hodnotit jako dobrou.

Vyučovací hodiny byly vedeny na dobré odborné úrovni, s omezeným využitím efektivních metod a forem. ČŠI hodnotí školu z hlediska kvality výuky tělesné výchovy jako průměrnou.

4.4 Hodnocení školy z hlediska úrovně výsledků učení

Z pozorované úrovně vědomostí v hospitovaných hodinách vyplývá, že jsou vzhledem ke zvolenému učebnímu programu na dobré úrovni. V převážné většině sledovaných hodin prokazovali žáci velmi dobré pamětní znalosti, s pochopením reagovali na pokyny vyučujících. Pohotově se orientovali v učivu, dobře plnili zadávané úkoly a uplatňovali získané návyky při samostatné práci.

Větší prostor k uplatnění tvůrčích schopností byl v některých předmětech omezován použitými vyučovacími metodami s převážně frontálně organizovanými řízenými činnostmi. Takřka se nevyskutkuje diferencovaná výuka, činnosti jsou zaměřeny na zvládnutí učiva všemi žáky s nutným následným snižováním požadavků nebo nezvládnutím látky.

Základem klasifikačního systému jsou písemné a čtvrtletní písemné práce (zvláště v matematice a českém jazyce). Jejich obsah, náročnost i výsledky odpovídají ve většině osnovám. V matematice jsou někdy zařazovány úlohy s vyšší obtížností. Následná celá řada neúspěšných výsledků a špatných hodnocení není pro žáky dostatečně motivující. Průběžné klasifikaci byla ve většině sledovaných hodin věnována malá pozornost.

Získané dovednosti a vědomosti uplatňují žáci jednak v přijímacím řízení na víceletá gymnázia a střední školy, kde jsou, zvláště žáci specializovaných tříd, plně úspěšní, dále se odrážejí i v celé řadě úspěšných výsledků v olympiádách, přehlídkách a soutěžích.

Úroveň výsledků učení hodnotí ČŠI jako spíše nadprůměrnou.

4.5 Hodnocení školy z hlediska rozvoje osobnosti žáků

Rozvoji osobnosti věnuje škola patřičnou pozornost, žáci jsou vedeni k slušnému a ohleduplnému jednání ve škole i mimo ni. Projevy nekázně nebo nezdvořilosti jsou spíše výjimečné, prevence je prováděna průběžně, denně - všichni pedagogové se o přestávkách setkávají ve sborovně. Při inspekci bylo pozorováno jen slušné chování a vstřícné jednání žáků. Také vztahy žáků a vyučujících jsou partnerské, snaha učitelů o dosažení všestranně dobrých výsledků byla patrná ve většině sledovaných hodin.

Řád školy ve svých ustanoveních (někdy však až příliš návodně a rozsáhle se vztahem ke všem činnostem žáka) preferuje pevný řád i s důrazem na dobrou reprezentaci školy na veřejnosti. Vhodně je využíváno kladných výchovných opatření, pochval, odměn a ocenění školním rozhlasem za vzornou reprezentaci školy v soutěžích. Výsledky a ocenění jsou zveřejňovány i v regionálním tisku a ve veřejné skříňce.

Vzdělávací a výchovné výsledky školy jsou veřejností příznivě oceňovány, projevují se mj. i v zájmu rodičů o zařazení dětí do specializovaných i běžných tříd. ČŠI hodnotí školu z hlediska rozvoje osobnosti jako spíše nadprůměrnou.

4.6 Hodnocení výchovného poradenství

Koordinací úkolů výchovného poradenství jsou ve škole pověřeny dvě pracovnice, každá pro jeden stupeň školy. Kvalifikační studium absolvovala jedna z nich. Zúčastňuje se seminářů a akcí organizovaných Informačním a metodickým centrem ve Žďáře nad Sázavou, úzce spolupracují s pedagogicko - psychologickou poradnou.

Náplň jejich činnosti vychází z obecných úkolů a zásad výchovného poradenství, postupováno je podle dlouhodobého rámcového plánu konkretizovaného na školní rok 1998/99. Hlavní náplň činnosti výchovného poradenství spočívá v organizaci péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a poskytování poradenské služby pro žáky i rodiče při volbě povolání. V úzké spolupráci s vyučujícími, třídními učiteli, rodiči a pedagogicko - psychologickou poradnou se podílejí na vyhledávání a první diagnostice žáků s výchovnými a vzdělávacími problémy. Současně v této oblasti zajišťují přenos informací. Spolupracují i s drogovým preventistou, spolu s vedením školy zajišťují spolupráci s kurátorem, úřadem práce a dalšími sociálními partnery. Obě mají určeny pravidelné konzultační hodiny pro žáky i rodiče.

Velký důraz je kladen na zpracování studijních plánů integrovaných žáků. Jsou kvalitně sestavovány na základě diagnostiky s promítnutím péče do jednotlivých předmětů. Pravidelná speciální péče je poskytována žákům v dyslektických kroužcích, je pro ně také organizována doporučená individuální péče v době mimo vyučování. Individuální přístup k těmto žákům ve vyučování byl při hospitacích patrný jen v části hodin. Pro potřeby pedagogů školy je k dispozici odborná literatura a speciální pomůcky.

Výchovné poradenství hodnotí ČŠI jako průměrné.

4.7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy

Škola nabízí přípravu i účast ve většině ústředně i regionálně vyhlašovaných soutěží a olympiád. Díky individuální přípravě a péči mimo vyučování dosahují žáci školy výborné výsledky. V minulém školním roce se v naukových olympiádách pět žáků školy umístilo na předních místech v okresním kole a postoupilo do oblastních kol. Také ve sportovních soutěžích je škola úspěšná, nejvýraznějšími výsledky jsou dva tituly přeborníka republiky v běhu na lyžích. Někteří žáci uplatňovali své znalosti a dovednosti a získali ocenění také ve výtvarných soutěžích a různých projektech i s mezinárodní působností.

Pro rozvoj individuálních zájmů škola nabízí volitelné a nepovinné předměty směřované především do oblasti výpočetní techniky. Nabídka kroužků zahrnuje hlavně zájmovou oblast. Bezplatnými vedoucími kroužků jsou rodiče a pedagogové školy.

V nadstandardním rozsahu škola pořádá exkurze, návštěvy místních kulturních akcí - divadelních, hudebních, literárních a soutěžních pořadů. S velkým zájmem veřejnosti se setkává školní akademie, připravovaná ve dvouletém intervalu.

V loňském roce se již druhým rokem uskutečnila akce Týden dětem. Jejím hlavním záměrem je ukázat dětem, jak užitečně trávit volný čas. Učitelé společně s rodiči připravují na odpolední hodiny řadu aktivit ze sportovní, výtvarné, hudební a taneční oblasti, organizovány jsou besedy, závěr tvoří lyžařské závody rodinných štafet.

Další aktivity nabízí škola nadprůměrně.

4.8 Hodnocení činnosti školských zařízení, která jsou součástí školy

Školní družina

Má tři oddělení s 57 žáky. Všechna oddělení jsou umístěna mimo hlavní budovu školy. Pouze dvě oddělení mají vlastní místnosti v prostorách tělovýchovného střediska, třetí je umístěno ve třídě, mimo hlavní budovu ZŠ. Umístění, prostorové dispozice a materiální vybavení neodpovídají potřebám výchovně vzdělávací činnosti školní družiny.

V plánování hlavních úkolů jsou pouze formálně určené cíle, bez uvedení prostředků pro jejich dosažení. Výchovně vzdělávací práce je členěna na odpočinkovou, zájmovou a rekreační, pravidelně je zařazován pobyt venku a příprava na školu.

Povinná dokumentace je úplně vedena.

Výchovně vzdělávací práce školní družiny má průměrnou úroveň, prostorové podmínky jsou spíše podprůměrné.

Školní jídelna

Je umístěna v budově školy. Kapacita zařízení je zcela naplněna, kromě žáků a zaměstnanců školy se stravuje také přibližně 150 pracovníků sociálního ústavu Zdislava, městských kulturních zařízení, městského úřadu, penzionu a důchodci z řad učitelů.

Od 1. ledna 1999 bude školní jídelna zajišťovat stravování pouze pro žáky a pracovníky školy.

Provoz školní jídelny zajišťuje 8 kuchařek, 1 účetní a 1 vedoucí jídelny. Dozor nad žáky při přechodu do školní jídelny a při stolování je zajišťován pedagogickými pracovníky školy.

Činnost školní jídelny je spíše nadprůměrná.

Činnost zařízení, která jsou součástí školy, hodnotí ČŠI jako průměrnou.

5 ZÁVĚR

5.1 Závěry inspekce

Vyhodnocením získaných poznatků dospěl inspekční tým k závěru, že k významným kladům školy patří:

- plnění přijatého vzdělávacího programu, dodržování učebního plánu a osnov,
- nadstandardní nabídka volitelných předmětů a dalších vzdělávacích aktivit zvláště v oblasti specializace školy na výpočetní techniku,
- promyšlený řídicí a kontrolní systém,
- dobrá vybavenost školy didaktickou a výpočetní technikou,
- angažovanost pedagogů školy v tvorbě učebnic a v práci metodických zařízení,
- výborné učební výsledky žáků specializovaných tříd,
- výrazné úspěchy školy v naukových a sportovních soutěžích,
- pracovní atmosféra v hodinách, vstřícné a harmonické vztahy žáků a učitelů.

Nedostatky:

- cíle dlouhodobého rozvoje nejsou jasně stanoveny,
- převládají frontální metody výuky bez rozsáhlejšího využití diferenciací, učebnic, pomůcek a didaktické techniky zvláště na druhém stupni,
- stísněné prostorové podmínky, nedostatek kabinetů a skladovacích prostorů, vysoké počty žáků v některých třídách,
- nedostatečně zajišťovaný pitný režim,
- nedostatek relaxačních prostorů, relaxaci je v průběhu vyučování věnována malá pozornost.

5.2 Doporučení inspekce k další činnosti školy

- při zpracování cílů koncepce důsledně vycházet z analýzy daného stavu,
- při činnostech ve vyučovacích hodinách více začleňovat žáky do vyučování, využívat diferencovaného přístupu,
- zlepšit názornost výuky vyšším využíváním pomůcek a didaktické techniky,
- vzhledem k nepříznivým prostorovým a relaxačním podmínkám naplňovat třídy jen v rámci dolní hranice stanovené právními předpisy,
- zvážit další možnosti širšího uplatnění pitného režimu,
- zařazovat relaxační aktivity v průběhu vyučování.

